

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин
Кафедра європейських та регіональних студій

Затверджено

На засіданні кафедри європейських та
регіональних студій
факультету міжнародних відносин
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 01 від 31.08.2022р.)

Завідувач кафедри проф. Антонюк Н.В.

**Силабус з навчальної дисципліни «Країнознавство»,
що викладається в межах ОПП (ОПН) 291- Міжнародні
відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності Країнознавство**

Назва дисципліни	Країнознавство
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Січових стрільців, 19, к.203, м. Львів, Львівська область, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет міжнародних відносин, Кафедра європейських та регіональних студій
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	29 - Міжнародні відносини 291 – Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії (Країнознавство)
Викладачі дисципліни	Федунь Олександра Василівна, к.г.н., доцент кафедри країнознавства і міжнародного туризму, доцент
Контактна інформація викладачів	oleksandra.fedun@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Щотижня у четвер 12.00-15:00 год. (кафедра європейських та регіональних студій, вул. Січових стрільців, 19, к.203) Можливі он-лайн консультації за допомогою Zoom або інших платформ (за попередньою домовленістю про час).
Сторінка курсу MOODLE	https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=2262 https://e-learning.lnu.edu.ua/course/editsection.php?id=50586&sr
Інформація про дисципліну	Навчальна дисципліна «Країнознавство» забезпечує комплексне вивчення геопросторових, історичних, політичних, соціально-економічних, культурних і етнорелігійних особливостей окремих країн і регіонів; допомагає зрозуміти сутність суспільно-політичних і економічних перетворень у державах; сприяє усвідомленню взаємозв'язків між політичними, соціально-економічними, етнокультурними процесами та явищами у країнах світу. Вивчення курсу, допомагає студентам засвоїти достатній обсяг об'єктивних знань про країни; особливості та відмінності державно-територіального устрою та місцевого самоврядування держав; просторові аспекти етнонаціональних і демографічних процесів, міжетнічних і міжрелігійних відносин у країнах, ін.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Країнознавство» є нормативною дисципліною з спеціальності Країнознавство для освітньої програми 291-Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, яка викладається в <u>1 семестрі</u> в обсязі <u>3 кредити</u> (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	<i>Мета</i> навчальної дисципліни – сформувані у студентів систематизовані знання про історичні, політичні, природно-ресурсні, соціально-економічні, культурні та етнорелігійні особливості окремих країн і регіонів, їх геопросторове розташування та взаємозв'язки. <i>Завдання:</i> вивчити основні поняття та напрями країнознавства; ознайомити з функціями країнознавства; допомогти студентам з'ясувати та засвоїти відомості про країни, їхнє геопросторове розташування, природні умови та ресурси, господарство, населення, культуру; сформувані у студентів навички самостійної роботи з різними джерелами країнознавчої інформації.
Література для вивчення дисципліни	Основна: 1. Країнознавство: Підручник / за заг. ред. Крижанівського В.П., Головченка В.І. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2008. — 658 с.

	<p>2. Країнознавство: підручник / за ред. М. С. Дорошка. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Знання, 2012. – 440 с.</p> <p>3. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Занько Ю.С., Ганич Н.М. Країнознавство: теорія та практика. Підручник. Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.</p> <p>4. Масляк П.О. Країнознавство. Підручник. – 2-ге вид., випр. – К.: Знання, 2008. – 292 с.</p> <p>5. Трохимчук С.В., Федунь О.В. Політична географія світу: Навч. посіб. – 2-е вид. – К: Знання, 2007. – 384 с.</p> <p>Додаткова:</p> <p>1. Політична географія і геополітика: Навч. посібник / Б.П.Яценко, В.І.Стафійчук, Ю.С.Брайчевський та ін.; за ред. Б.П.Яценка. – К.: Либідь, 2007. – 255 с.</p> <p>2. Турчин Я. Б., Дорош Л. О., Горбач О. Н. Країнознавство: навч. посібник. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. – 276 с.</p> <p>3. Купрієнко Д. А. Державна територія і державний кордон : навчальний посібник / Д. А. Купрієнко, Ю. А. Дем'янюк, О. В. Діденко. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014. – 256 с. Режим доступу: https://core.ac.uk/download/pdf/32308101.pdf.</p> <p>4. Дністрянський М. С. Політична географія та геополітика України : навч. посіб. / М. С. Дністрянський. – Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2010. – 344 с. 3. Масляк П. О. Країнознавство : підручник. – 2-ге вид., випр. – К. : Знання, 2008. – 292 с.</p> <p>5. Стафійчук В.І. Політична географія світу: Навч. посібник / В.І.Стафійчук. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 306 с.</p> <p>6. Блій Г. де, Муллер П., Шаблій О. Географія: світи, регіони, концепти. – К.: Либідь, 2004. – 740 с.</p> <p>7. Дубович І. Країнознавчий словник-довідник. К.: Знання, 2008. 840 с</p> <p>8. Блій Г. де, Муллер Пітер. Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з англ.; Передмова та розділ „Україна” О.Шаблія. – К.: Либідь, 2004. – 740 с.</p> <p>9. Otok S. Geografia polityczna. Geopolityka-panstwo-ekopolityka. – Wyd. 7. – Warszawa: PWN, 2003. – 215 s.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>32 години аудиторних занять. З них 16 год. лекцій, 16 год. практичних занять та 58 год. самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент повинен :</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - об'єкт і предмет країнознавчих досліджень; - історичні етапи розвитку країнознавчих досліджень; - наукові школи країнознавства; - зміст понять «країна», «державна», «квазідержавна»; - особливості геопросторових, історичних, політичних, соціально-економічних, культурних і етнорелігійних особливостей окремих країн; - чинники формування та зміни державно-територіального устрою, форми правління держав; - типологію країн за різними критеріями. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовувати сучасну методологію для аналізу країн, їхнього політико-географічного положення; - пояснити геопросторові взаємозалежності країн у регіоні та світі; - об'єктивно оцінювати та систематизувати аналізувати інформацію про історичні, природно-географічні, економічні,

	<p>демографічні, етнорелігійні та культурні особливості країн;</p> <ul style="list-style-type: none"> - критично аналізувати суспільно-політичні та соціально-економічні процеси і явища в окремих країнах; - брати участь у дискусіях.
Ключові слова	Країна, держава, географічне положення держави, державна територія, державні кордони, спірні території, адміністративно-територіальний устрій держав, типи країн, демографічні проблеми, міграції, урбанізація, етнічний склад населення, ін.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, семінарський заняття і консультації для кращого розуміння тем
Теми	Подано у формі «Схема курсу «Країнознавство»
Підсумковий контроль, форма	Іспит (письмовий) в кінці семестру
Пререквізити	У процесі викладання курсу передбачене розширене використання міжпредметних зв'язків з іншими навчальними дисциплінами, зокрема такими як: «Вступ до спеціальності», «Історія української та зарубіжної культури» та ін.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекційна форма навчання: проведення лекцій з використанням мультимедійного забезпечення, пояснення та наведення прикладів взаємозалежності міжетнічних відносин і міграційних процесів; дискусія, бесіда, ілюстрація, демонстрація. Практичне заняття: доповідь, презентація індивідуальних навчально-дослідних завдань, співбесіда, діалог. Семінарське заняття: відповідь, обговорення; комбіноване опитування. Самостійна робота студентів: перевірка відповідей на проблемні питання, опитування на семінарському занятті.
Необхідне обладнання	Із урахуванням певних особливостей вивчення навчальної дисципліни потребує використання мультимедійного обладнання. Для вивчення курсу достатньо володіти такими програмами як Microsoft Office Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office Power Point.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо : 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30 • контрольні заміри: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20 • іспит/залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50 <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих, зокрема країнознавчих словників-довідників.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали за поточне опитування, за виконання самостійної роботи та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на</p>

	<p>заняттях та активність студентів під час практичного заняття; списування та плагіат; несвочасне виконання поставленого завдання, ін. Форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «країнознавство», напрями, об'єкт і предмет країнознавчих досліджень. Функції країнознавства (пізнавальна, інформаційна, прикладна, прогностична та ін.). 2. Історичні аспекти розвитку країнознавства у світі. Зарубіжні школи країнознавства. Розвиток країнознавства в Україні. 3. Методи країнознавчих досліджень. Завдання країнознавства, його роль і значення у процесі підготовки фахівців із міжнародних відносин. 4. Поняття «країна», «держава», «політико-географічний простір», «квазідержава», «віртуальна держава». Державна територія. Анклави та ексклави. 5. Державна територія. Класифікація держав за площею, формою державної території. Найбільші та найменші держави світу. 6. Політико-географічне положення держави. Охарактеризуйте глобальне, регіональне, сусідське ПГП держави на вибір. Держави-сусіди України (1-го та 2-го порядку). 7. Державні кордони, їхні функції, класифікації. Делімітація, демаркація кордонів. Політичний поділ повітряного та космічного простору. Політичний поділ морів та океанів. Протоки, канали, річки, що використовуються для міжнародного судноплавства. 8. Державно-територіальний устрій, його форми. Політико-територіальний устрій федеративних держав (приклади), адміністративно-територіальний устрій (АТУ) унітарних держав (приклади), чинники їх формування (історичні, етнокультурні, ін.). Приклади зміни форми устрою чи правління у державах ХХ, ХХІ ст. (Іспанія, Бельгія, Ефіопія, Камбоджа, Непал, ін.) 9. Кількість ієрархічних рівнів у системі територіального устрою окремих держав (н-д: України, Польщі, Білорусі, Литви, Німеччини, Франції, Італії, Іспанії, США, Канади, Великої Британії, Бельгії, Індії, Бразилії, Аргентини, Австралії, ПАР). 10. Автономні регіони, регіони з особливим статусом у державах, окуповані регіони. 11. Населення як суб'єкт держави. Проблеми подвійного громадянства в різних державах. 12. Класифікація держав за чисельністю населення. Особливості природного руху населення в державах. Типи відтворення населення. 13. Демографічні проблеми та державна політика щодо їх розв'язання. Особливості розміщення населення в різних країнах. Показники щільності населення в країнах. 14. Міграції населення (міждержавні, внутрідержавні), їх державотворче та політичне значення. 15. Просторові аспекти процесів урбанізації, субурбанізації, рурбанізації в державах. Держави з найвищим рівнем урбанізації. Міські агломерації та мегаполіси. Столиці держав, їхні типи, функції та політико-географічне значення. Перенесення та зміна назви столиць.

	<p>16. Етнорелігійні аспекти країнознавчих досліджень. Типи етнічних спільнот, особливості міжетнічних відносин у державах. Етнічні конфлікти в окремих державах і регіонах.</p> <p>17. Типологія держав за етнічною структурою населення (моноетнічні, двоетнічні, поліетнічні, ін.).</p> <p>18. Етнолінгвістичне розмаїття світу. Мовна структура населення і мовні проблеми в державах.</p> <p>19. Політична карта світу (ПКС), історичні етапи її формування. Якісні та кількісні зміни ПКС. Імперії на історичній ПКС.</p> <p>20. Процеси деколонізації та їхній вплив на політичну карту світу. Динаміка змін сучасної політичної карти світу (з 1990-х рр. ХХ - поч. ХХІ ст.).</p> <p>21. Елементи сучасної політичної карти світу (держави, залежні території, самопроголошені держави, спірні території, політико-правовий статус Антарктиди). Кількість суверенних держав і залежних територій по континентах.</p> <p>22. Політико- та суспільно-географічні передумови соціально-економічного розвитку держав.</p> <p>23. Класифікація держав за рівнем соціально-економічного розвитку. Нові індустріальні країни, їхні особливості та чинники динамічного розвитку.</p> <p>24. Держави з різними типами економічних систем (ринковою, плановою, змішаною).</p> <p>25. Показники соціально-економічного розвитку. Порівняння держав за економічними показниками та міжнародними економічними рейтингами (ВВП, темпами економічного зростання, індексом людського розвитку).</p>
Опитування	Опитування студентів проводиться в усній формі, індивідуального опитування, у формі бесіди в групі.

Схема курсу

Ти ж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1.	Тема: Вступ до країнознавства. Визначення країнознавства. Напрями, об'єкт і предмет країнознавчих досліджень. Функції країнознавства (пізнавальна, інформаційна, прикладна, прогностична та ін.). Історичні аспекти становлення та розвитку країнознавства в зарубіжних країнах. Розвиток країнознавства в Україні. Методи та рівні країнознавчих досліджень. Завдання країнознавства, його роль і значення у процесі підготовки фахівців із міжнародних відносин.	лекція	<i>Країнознавство: основи теорії: Навч. посібн. / Б.П.Яценко, І.К.Бабарицька. К.: Либідь, 2009. 302 с.</i> <i>Країнознавство: підручник / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін.; за ред. М. С. Дорошка. — 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: Знання, 2012. С. — 439 с.</i> <i>Країнознавчі дисципліни у системі підготовки фахівців із міжнародних відносин / І. Зінько, О. Федунь // Вісник Львів. ун-ту: серія міжн. відн. Випуск 42. 2017. С. 45-55.</i> <i>Крижанівський В. П. Країнознавча підготовка міжнародника / В. П. Крижанівський // Географія і туризм. 2010. Випуск 5. С. 97–103.</i>	2	
2	Тема: Наукові школи країнознавства.	практичне заняття	<i>Країнознавство: основи теорії: Навч. посібник / Б.П.Яценко, І.К. Бабарицька. К.: Либідь, 2009. 302 с.</i>	2	

	<p>Напрями країнознавства, об'єкт і предмет країнознавчих досліджень.</p> <p>Зарубіжні школи країнознавства (німецька (Б. Варен, Ф. Ратцель, К. Ріттер, А. Гетнер, та ін.)), французька (Е. Реклю, П. Клаваль, В. де ла Блаш, Ж. Брюн, Ф. Бродель)), британська (Л. Даррел, Г. Маккіндер, Р. В. Прескотт, ін.), американська (Р. Браун, А. Мехен, К. Зауер, І. Боуман, Д. Райт, Х. Берроуз, Дж. Харт, Д. Уїглесі, Дж. Патерсон, С. Хантінгтон, Гарм де Блії, Пітер Муллер, ін.) та ін.</p> <p>Розвиток країнознавства в Україні ((В. Григорович-Барський, П. Чубинський, А. Синявський, К. Воблий, С. Рудницький, ін.)).</p> <p>Сучасні дослідницькі проблеми країнознавства.</p> <p>Місце наукового країнознавства в системі наук.</p>		<p><i>Країнознавство : підручник / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін.; за ред. М. С. Дорошка. — 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Знання, 2012. С. — 439 с.</i></p> <p><i>Крижанівський В. П. Країнознавча підготовка міжнародника / В. П. Крижанівський // Географія і туризм. 2010. Випуск 5. С. 97–103.</i></p> <p><i>Турчин Я. Б., Дорош А. О., Горбач О. Н. Країнознавство: навч. посібн. — Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. — 276 с.</i></p>		
3	<p>Тема: Об'єкт дослідження країнознавства</p> <p>Основні категорії та поняття.</p> <p>Державна територія: морфологічні особливості.</p> <p>Політико-географічне положення держави.</p> <p>Політичні кордони держав: динаміка та функції.</p> <p>Політичний поділ морів і океанів. Міжнародні річки та канали.</p> <p>Політичний поділ повітряного і космічного простору.</p>	лекція	<p><i>Дністрянський М.С. Політична географія України: навчальний посібник. — Львів: АНУ імені Івана Франка, 2014. — 348 с.</i></p> <p><i>Країнознавство : підручник / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін.; за ред. М. С. Дорошка. — 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Знання, 2012. С. — 439 с.</i></p> <p><i>Трохимчук С.В., Федунь О.В. Політична географія світу: Навч. посібник. — К.: Знання, 2007. — 422 с.</i></p> <p><i>Троян С.С., Будз М.Д. Термінологічний словник із методики країнознавчих досліджень. — Рівне: РІС КСУ, 2002. — 97 с.</i></p> <p><i>Політична географія і геополітика: Навч. посібник / Б.П.Яценко, В.І.Стафійчук, Ю.С.Брайчевський та ін.; за ред. Б.П.Яценка. — К.: Либідь, 2007. — 255 с. (ТЕМА 7)</i></p> <p><i>Otok S. Geografia polityczna. Geopolityka-panstwo-ekopolityka. — Wyd. 7. — Warszawa: PWN, 2003. — 215 s.</i></p>	2	
4	<p>Тема: Держава: політико-географічне положення, типологія за різними ознаками</p> <p>Зміст понять «країна», «державна», «квазідержавна», «віртуальна держава».</p> <p>Державна територія. Анклави та ексклави.</p>	практичне заняття	<p><i>Країнознавство: основи теорії: Навч. посібн. / Б.П.Яценко, І.К.Бабарицька. К.: Либідь, 2009. 302 с.</i></p> <p><i>Країнознавство : підручник / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін.; за ред. М. С. Дорошка. — 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Знання, 2012. С. — 439 с.</i></p> <p><i>Політична географія і геополітика: Навч. посібник / Б.П.Яценко,</i></p>	2	

	<p>Поняття та рівні політико-географічного положення (ППП) держави.</p> <p>Охарактеризуйте глобальне, регіональне, сусідське ППП держави на вибір.</p> <p>Класифікація держав за розмірами та формою державної території.</p> <p>Поділ держав за формою устрою та правління.</p>		<p><i>В.І.Стафійчук, Ю.С.Брайчевський та ін.; за ред. Б.П.Яценка. – К.: Либідь, 2007. – 255 с. (ТЕМА 7)</i></p> <p><i>Трохимчук С.В., Федунь О.В. Політична географія світу: Навч. посібник. – К.: Знання, 2007. – 422 с. (РОЗДІЛ 3)</i></p> <p><i>Ровенчак І.І. Типологія країн світу: Текст лекцій. Львів: Ред.-вид. відділ Львів. ун-ту, 1997. – 24 с.</i></p> <p><i>Шаповал В. Державний лад країн світу: Довідник. – К.: Укр. Центр Правничих Студій, 1999. – 320 с.</i></p>		
5	<p>Тема: Державно-територіальний устрій як предмет країнознавчих досліджень</p> <p>Поняття «державно-територіальний устрій», «політико-територіальний устрій», «адміністративно-територіальний поділ» та ін.</p> <p>Типологія держав за формою державно-територіального устрою. Відмінності держав за територіально-ієрархічними рівнями державного устрою</p> <p>Чинники формування державно-територіального устрою</p> <p>Формат державно-територіального поділу</p>	лекція	<p><i>Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2015. – 628 с.</i></p> <p><i>Дністрянський М.С. Політична географія України: навчальний посібник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 348 с.</i></p> <p><i>Трохимчук С.В., Федунь О.В. Політична географія світу: Навч. посібник. – К.: Знання, 2007. – 422 с. (РОЗДІЛ 4)</i></p> <p><i>Троян С.С., Будз М.Д. Термінологічний словник із методики країнознавчих досліджень. – Рівне: РІС КСУ, 2002. – 97 с.</i></p>	2	
	<p><i>Завдання на самостійне опрацювання до теми:</i></p> <p>Дослідити територіальний устрій обраної держави (форму устрою, кількість територіально-ієрархічних рівнів поділу держави, назви та кількість територіальних одиниць на кожному рівні, реформування системи державно-територіального устрою)</p> <p>Ознайомитися з проблемами реформування системи державно-територіального устрою України (чинники, етапи, перспективи завершення реформи)</p>		<p><i>Децентралізація. Загальна інформація. Урядовий портал [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://decentralization.gov.ua/about</i></p> <p><i>Децентралізація // Офіс реформ [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://rdo.in.ua/direction/decentralizaciya</i></p> <p><i>Дем'яненко А. Реформа адміністративно-територіального устрою: плани та перспективи [Електронний ресурс] / А. Дем'яненко // Стратегія сталого розвитку України – 2030. – 2020. – № 8. – С. 6–10. – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/images/p_raktuka_susp_peretvoren/2020/8.pdf.</i></p> <p><i>Трохимчук С.В., Федунь О.В. Політична географія світу: Навч. посіб. - 2-е вид – К: Знання, 2007. – 384 с (ТЕМА 4)</i></p> <p><i>Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник / І. А. Дубович. – 5-е вид., переробл. і допов. – К. : Знання, 2008. – 839 с.</i></p>	2	
6	Тема: Політичні кордони держави	практичне заняття	<p><i>Країнознавство: основи теорії: Навч. посібн. / Б.П.Яценко, І.К.Бабарицька. К.: Либідь, 2009. 302 с.</i></p>	2	

	<p>1. Політичні кордони держави, їх класифікація за різними ознаками.</p> <p>2. Функції державних кордонів.</p> <p>3. Визначення та встановлення державних кордонів (делімітація, демаркація, редемаркація кордонів).</p> <p>4. Політичний поділ морських територій. Міжнародні річки та канали.</p> <p>5. Політичний поділ повітряного та космічного простору.</p> <p>6. Проблеми делімітації та демаркації кордонів незалежної України</p>		<p><i>Міжнародне право: основні галузі: Підручн. / За ред. Буткевича В.Г. – К.: Либідь, 2004. – 816 с.</i></p> <p><i>Політична географія і геополітика: Навч. посіб. / Яценко Б.П., Стафійчук В.І., Брайчевський Ю.С. та ін.; за ред. Яценка Б.П. – К.: Либідь, 2007. 255 с.</i></p> <p><i>Трохимчук С.В., Федунь О.В. Політична географія світу: Навч. посіб. - 2-е вид – К: Знання, 2007. – 384 с. (ТЕМА 3)</i></p> <p><i>Романюха О.М. Делімітація сучасного кордону України // Наука. Релігія. Суспільство. - № 4. - 2009. – С.110-116. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/33239/57-Romanukha.pdf?sequence=1</i></p> <p><i>Закон України «Про державний кордон України» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 2, ст. 5. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text</i></p>		
7	<p>Тема: Проблеми реформування системи державно-територіального устрою в зарубіжних державах</p> <p>Мета та шляхи реформування системи державно-територіального устрою</p> <p>Досвід проведення реформ державно-територіального устрою в зарубіжних державах (Бельгії, Польщі, Хорватії, Фінляндії, Нігерії та ін.)</p> <p>Цілі та етапи проведення реформи децентралізації в Україні</p>	лекція	<p><i>Дем'яненко А. Реформа адміністративно-територіального устрою: плани та перспективи [Електронний ресурс] / А. Дем'яненко // Стратегія сталого розвитку України – 2030. – 2020. – № 8. – С. 6–10. – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/images/praktuka_susp_peretvoren/2020/8.pdf.</i></p> <p><i>Децентралізація. Загальна інформація. Урядовий портал [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://decentralization.gov.ua/about</i></p> <p><i>Децентралізація // Офіс реформ [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://rdo.in.ua/direction/decentralizaciya</i></p>	2	
8	<p>Тема: Демографічні аспекти країнознавчих досліджень</p> <p>Населення: кількісний і якісний склад у різних країнах.</p> <p>Громадянство, його державотворче значення.</p> <p>Проблеми множинного громадянства в різних державах.</p> <p>Природний рух населення. Типи відтворення населення.</p> <p>Демографічна політика держав.</p> <p>Особливості розселення населення в різних країнах.</p> <p>Урбанізація, субурбанізація та рурурбанізація. Міські агломерації та мегаполіси.</p>	практичне заняття	<p><i>Бусол О. Біпатризм у світі // Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2832:birpatrizm-u-sviti&catid=8&Itemid=350</i></p> <p><i>Демографія : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К. : МАУП, 2005. — 112 с</i></p> <p><i>Курунова Ю. О. Міжнародна міграція робочої сили та міграційна політика / Ю. О. Курунова // Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / Колектив авторів ; за ред. С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва – Одеса : Одеський національний університет, 2015. – С. 153-171.</i></p>	2	

	<p>Міграції населення, їх державотворче та політичне значення. Напрями міграційних потоків у сучасному світі. Столиці держав, їхні типи, функції та політико-географічне значення. Перенесення та зміна назви столиць.</p>		<p>Малиновська О. А. Трудова міграція: соціальні наслідки та шляхи реагування / О. А. Малиновська. – К.: НІСД, 2011. – 40 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua.</p> <p>Пуригіна О. Г. Міжнародна міграція : навч. посіб. / О. Г. Пуригіна, С. Е. Сардак. – Д. : – Вид-во ДНУ, 2009. – 352 с.</p> <p>Ровенчак О. Визначення та класифікації міграцій: наближення до операційних понять // Політичний менеджмент. — 2006. — 2 (17). — С. 127-139.</p> <p>Сташко Я.С., Сюткін С.І. Типізація столиць країн світу [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://scinotesgeo.at.ua/Volume_1/stashko.pdf</p> <p>Трохимчук С.В., Федунь О.В. Політична географія світу: Навч. посіб. - 2-е вид. К: Знання, 2007. – 384 с.</p> <p>Трубич С. Міграційні процеси і зайнятість населення // Вісник Львів. ун-ту (Серія міжн. відносини). — 1999. — Вип. 1. — С. 398 -403.</p> <p>WORLD MIGRATION REPORT 2018 https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2018_en.pdf</p>		
9	<p>Тема: Етнорелігійні аспекти країнознавчих досліджень Основні поняття. Типи етнічних спільнот у державах світу Географія етнічних процесів і міжетнічних відносин у сучасному світі Типи держав за етнонаціональною структурою населення Просторові аспекти поширення релігій. Світові релігії Етнорелігійні конфлікти в державах</p>	лекція	<p>Картунов О. В. Вступ до етнополітології: науково-навчальний посібник / О. В. Картунов. // Ін-т економіки, упр. та госп. права. – 1999. – С. 300.</p> <p>Тиводар М. Етнологія: Навч. посібник. – Львів: Світ, 2004. – 624 с. – С. 126-132.</p> <p>Трохимчук С.В., Федунь О.В. Політична географія світу: Навч. посіб. - 2-е вид – К: Знання, 2007. – С.165-184.</p> <p>Бондаренко В.Ф., Панін О.М. Історико-соціальні аспекти поширення англійської мови у країнах світу // Наукові доповіді Нац. аграрного університету [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nd.nubip.edu.ua/2005-1/05bvfortw.html</p> <p>Top 10 Countries With The Most English Speakers 2014. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=TXPqR-7iU98</p> <p>Ranked: The 100 Most Spoken Languages Around the World. 2020 [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.visualcapitalist.com/100-most-spoken-languages/</p>	2	

10	<p>Тема: Етнонаціональні аспекти країнознавчих досліджень</p> <p>Різні типи етнічних спільнот у країнах світу. Поняття «етнос», «нація», «національна меншина», «корінний народ», «народ». Типи держав за етнонаціональною структурою населення (типологія за різними авторами, в т.ч. за М.Дністрянським). Україна як приклад держави з переважанням одного етносу. Особливості моноетнічних і поліетнічних держав на різних континентах.</p> <p>Етнолінгвістичне розмаїття світу, проблеми зникнення мов. Держави з двома і більше офіційними мовами. Міжетнічні конфлікти в окремих державах і регіонах (причини загострення, наслідки).</p>	практичне заняття	<p>Антонюк О.В. <i>Основи етнополітики: Навч. посіб.</i> – К.: МАУП, 2005. 432 с</p> <p>Дністрянський М.С. <i>Етнополітична географія України: проблеми теорії, методології, практики: Монографія.</i> – Львів: Літопис; Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – С. 56-65.</p> <p>Картунов О. В. <i>Вступ до етнополітології: науково-навчальний посібник / О. В. Картунов. // Ін-т економіки, упр. та госп. права.</i> – 1999. – С. 300.</p> <p>Тиводар М. <i>Етнологія: Навч. посібник.</i> – Львів: Світ, 2004. – 624 с. – С. 126-132.</p> <p>Трохимчук С.В., Федунь О.В. <i>Політична географія світу: Навч. посіб. - 2-е вид – К: Знання, 2007. – С.165-184.</i></p> <p>Бондаренко В.Ф., Панін О.М. <i>Історико-соціальні аспекти поширення англійської мови у країнах світу // Наукові доповіді Національного аграрного університету [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nd.nubip.edu.ua/2005-1/05byfotw.html</i></p> <p><i>Top 10 Countries With The Most English Speakers 2014. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=TXPqR-7jU98</i></p> <p><i>Ranked: The 100 Most Spoken Languages Around the World. 2020 [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.visualcapitalist.com/100-most-spoken-languages/</i></p>	2	
11	<p>Тема: Політична карта світу</p> <p>Поняття політичної карти світу. Тематичні політичні карти. Загальні та спеціальні політичні карти. Головні елементи політичної карти в історичному минулому і на сучасному етапі (суверенні держави, залежні території, імперії, колонії, домініони, протекторати, підопічні території, спірні території та ін.).</p> <p>Тенденції до змін політичної карти світу в умовах глобалізації та інтеграції.</p> <p>Участь держав у інтеграційних процесах. Прояви сепаратизму як чинник порушення територіальної цілісності та дезінтеграції держав.</p> <p>Процеси інтеграції та дезінтеграції країн</p>	лекція	<p>Трохимчук С.В., Федунь О.В. <i>Політична географія світу: Навч. посіб. - 2-е вид – К: Знання, 2007. – С.165-184. (Розділ 2)</i></p> <p>Безуглий В.В., Козинець С.В. <i>Регіональна економічна та соціальна географія світу: Посібник.</i> – К.: Академія, 2003. – 688 с.</p> <p>Гляшко О.О. <i>Поняття і класифікація територій за їх правовим режимом : Наукова стаття // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Юридичні науки. - 2018. - Т. 29(68), № 1. - С. 19-25.</i></p> <p>Długosz Z. <i>Przemiany na mapie politycznej świata.</i> – Zamość, 2000.</p> <p><i>Зміни на політичній карті. – Доступ. з http://geosvit.ucoz.ru/index/0-241</i></p> <p><i>Сучасна світосистема – країни, держави, території та акваторії - 2020. - Доступний з https://subject.com.ua/geographic/geopolitica/3.html.</i></p>	2	

			<p><i>Сепаратизм як геополітична зброя: виникнення нових квазідержав на карті світу. Пошук критеріїв міжнародного визнання невизнаних державних утворень // Віче, №3, 2016</i></p> <p>Доступний ³ <http://veshe.kiev.ua/journal/5103/ Сучасна політична карта світу. Відмінність понять "країна", "держава", "залежна країна", "колонія" - 2014. Доступний ³ //https://studfile.net/preview/4543039/Explainer- United Nations and Decolonization: Past to Present // https://youtu.be/ZbFLfn9uPBY</p>		
12	<p>Тема: Історичні етапи формування та зміни політичної карти світу.</p> <p>Характерні риси та зміни політичної карти світу в стародавній, середньовічний, новий і новітній періоди.</p> <p>Деколонізація, її просторовий вияв і вплив на структуру політичної карти світу. Головні передумови та наслідки розпаду глобальної колоніальної системи.</p> <p>Динаміка кількісних та якісних змін політичної карти світу в різні періоди: причини та наслідки.</p>	практичне заняття	<p>Іляшко О.О. <i>Поняття і класифікація територій за їх правовим режимом : // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Юридичні науки. - 2018. - Т. 29(68), № 1. - С. 19-25.</i></p> <p>Трохимчук С.В., Федунь О.В. <i>Політична географія світу: Навч. посіб. - 2-е вид – К: Знання, 2007. – С.165-184. (Розділ 2)</i></p> <p>Безулий В.В., Козинець С.В. <i>Регіональна економічна та соціальна географія світу: Посібник. – К.: Академія, 2003. – 688 с.</i></p> <p>Długosz Z. <i>Przemiany na mapie politycznej świata. – Zamość, 2000.</i></p> <p><i>Сучасна світосистема – країни, держави, території та акваторії - 2020.</i></p> <p>- Доступний ³ <https://subject.com.ua/geographic/geopolitica/3.html>.</p>	2	
13	<p>Тема: Політичні системи держав світу</p> <p>Поняття та ознаки політичних систем і політичних режимів.</p> <p>Держави з різними типами політичних систем і політичних режимів. Приклади демократичних та авторитарних держав.</p> <p>Рейтинг держав за Індексом демократії</p> <p>Зниження рівня демократії в державах світу в умовах пандемії COVID-19</p>	лекція	<p>Кухта В. <i>Сучасні авторитарні політичні режими регіону Тропічної Африки та перспективи їх демократизації // Політичне життя. №1, 2020. DOI: https://doi.org/10.31558/2519-2949.2020.1.5</i></p> <p>Лозовицький О. <i>Глобальні демократичні процеси як основа цивілізаційного самовизначення сучасних держав // Наукові записки. Вип. 2 (94) https://ipriend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/11/lozovyttskyi_globalni.pdf</i></p> <p><i>New Report: The global decline in democracy has accelerated. Freedom in the World 2021 finds that the annual gap between losses and gains widened in 2020, and fewer than a fifth of the world's people now live in fully Free countries. (Washington - March 3, 2021) UBL: https://freedomhouse.org/article/new-</i></p>	2	

			<i>report-global-decline-democracy-has-accelerated</i>		
14	<p>Тема: Політична карта окремих частин світу</p> <p>Особливості сучасної політичної карти Європи. Кількість суверенних держав, залежні та спірні території. Динаміка кількісних і якісних змін політичної карти Європи в ХХ-поч. ХХІ ст. (причини та наслідки).</p> <p>Загальний огляд сучасної політичної карти Азії.</p> <p>Загальний огляд сучасної політичної карти Америки.</p> <p>Загальний огляд сучасної політичної карти Африки.</p> <p>Загальний огляд сучасної політичної карти Австралії та Океанії.</p>	практичне заняття	<p>Трохимчук С.В., Федунь О.В. <i>Політична географія світу: Навч. посіб. - 2-е вид – К: Знання, 2007. – С.165-184. (Розділ 2)</i></p> <p>Ляшко О.О. <i>Поняття і класифікація територій за їх правовим режимом : // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Юридичні науки. - 2018. - Т. 29(68), № 1. - С. 19-25.</i></p> <p>Długosz Z. <i>Przemiany na mapie politycznej świata. – Zamość, 2000.</i></p> <p><i>Сучасна світосистема – країни, держави, території та акваторії - 2020.</i></p> <p>- <i>Доступний</i> ³</p> <p>https://subject.com.ua/geographic/geopolitica/3.html.</p> <p><i>Decolonization of Africa: Every Month(1945 - 2021)</i></p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=Ik8XXKBk1ic</p> <p><i>60 years of Independence - a Wave of Independence Spread Across Africa</i></p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=ZhFLfn9uPBV</p>	2	
15	<p>Тема: Соціально-економічні аспекти країнознавчих досліджень</p> <p>Природно- та політико-географічні чинники соціально-економічного розвитку держав.</p> <p>Держави з різними типами економічних систем (ринковою, плановою, змішаною).</p> <p>Показники соціально-економічного розвитку.</p> <p>Порівняння держав за економічними показниками та міжнародними економічними рейтингами (ВВП, темпами економічного зростання, індексом людського розвитку).</p> <p>Типологія держав за рівнем соціально-економічного розвитку. Нові індустріальні країни, їхні особливості та чинники динамічного розвитку.</p>	лекція	<p>Безуглий В.В., Козинець С.В. <i>Регіональна економічна та соціальна географія світу: Посібник. – К.: Академія, 2003. – 688 с.</i></p> <p><i>Економіка зарубіжних країн: Навч. посібник / За ред. Ю.Г.Козака, В.В.Ковалевського, К.І.Ржепішевського. – К.: ЦУА, 2003. – 352 с.</i></p> <p><i>Економічна і соціальна географія світу: Навч. посібник / За ред. С.П. Кузика– Львів, 2002. – 672 с</i></p> <p>Іщук С.І., Гладкий О.В. <i>Соціальна та економічна географія. Теорія і методологія: Навч. посібник. К.: Знання, 2015. 335 с.</i></p> <p><i>Доповідь ПРООН про стань людського розвитку за 2019 р. Електронний ресурс</i> http://hdr.undp.org/en/content/2019-human-development-index-ranking</p> <p><i>Прогноз темпів зростання найбільших економік світу та України // USDA за даними World Bank, IMF, IHS, Oxford Economic Forecasting</i></p>	2	
16	<p>Тема: Соціально-економічна характеристика країн</p> <p>Економіко-географічне положення країни.</p> <p>Просторові аспекти розташування держав із різними</p>	практичне заняття	<p>Безуглий В. <i>Економічна і соціальна географія зарубіжних країн. - К.: Академія, 2007. – 704 с.</i></p> <p><i>Економічна і соціальна географія світу: Навч. посібник / За ред. С.П. Кузика– Львів, 2002. – 672 с</i></p>	2	

<p>типами економічних систем (ринковою, плановою, змішаною). Порівняння держав за економічними показниками та міжнародними економічними рейтингами. Показники соціально-економічного розвитку (ВВП, індекс людського розвитку). Типологія держав за рівнем соціально-економічного розвитку. Високорозвинуті держави та нові індустріальні країни, їхні особливості та чинники динамічного розвитку.</p>		<p><i>Ицук С.І., Гладкий О.В. Соціальна та економічна географія. Теорія і методологія: Навч. посібник. К.: Знання, 2015. 335 с.</i> <i>Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії: Підручник. – Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 444 с.</i> <i>Доповідь ПРООН про стань людського розвитку за 2019 р. Електронний ресурс http://hdr.undp.org/en/content/2019-human-development-index-ranking</i></p>	
---	--	---	--

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
А	Студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних і нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.
В	Студент, має повні, глибокі знання, здатний застосовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення. Вміє аргументовано використовувати отримані знання у різних ситуаціях, самостійно знаходити інформацію, ставити та розв'язувати проблеми.
С	Студент добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати та систематизувати інформацію, використовує основні положення із самостійною і правильною аргументацією.
D	Студент вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найістотніші зв'язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом відповідає на запитання логічно, допускаючи при цьому деякі неточності.
Е	Студент виявляє знання та розуміння основних положень теоретичного матеріалу. Дає правильні, але недостатньо осмислені відповіді. Вміє застосовувати отримані знання у процесі виконання стандартних завдань за взірцем, наводити окремі приклади для підтвердження власних думок.

Критерії оцінювання знань в компетенціях:

Види робіт	Приблизна частка у підсумковій оцінці
Контрольна модульна робота № 1	Від 0 до 10 балів
Контрольна модульна робота № 2	Від 0 до 10 балів
Доповіді на семінарських заняттях	Від 0 до 5 балів
Участь у дискусіях, доповнення на семінарських заняттях	До 5 балів
Підсумковий контроль – іспит	Від 0 до 50 балів

Система оцінювання та методи контролю

Види контролю: поточний, проміжний, підсумковий.

Оцінювання навчальної роботи студентів за видами навчальної діяльності

Вид контролю	Вид навчальної діяльності	Оцінювання
Поточний	Участь у обговоренні питань семінарських занять (доповідь на питання, участь у навчальній дискусії)	За повну правильну відповідь на 1 питання – 5 балів

	Самостійна робота (доповнення, додаткові повідомлення під час занять)	За доповнення, участь у дискусії 1, 2 бали Разом під час поточного контролю максимально 30 балів
Проміжний	Контрольне тестування (2 рази)	10 питань по 1 балу Максимально 20 балів
Підсумковий	Іспит у письмовій формі	Максимально 50 балів

Автор

доц. Федунь О.В.